

Κ. Φασουλαρίδης: ο πρωτοπόρος της ομογενειακής δημοσιογραφίας

Ίδρυσε στη Βοστώνη την πρώτη ελληνόφωνη εφημερίδα στην Αμερική, με τίτλο «Νέος Κόσμος», στις 25 Μαρτίου του 1892

3' 31" χρόνος ανάγνωσης [▶ Ακούστε το άρθρο](#)



Η εφημερίδα «Σημιαία» ήταν η δεύτερη εκδοτική προσπάθεια του Νισύριου Κωνσταντίνου Φασουλαρίδη, ο οποίος εργαζόταν ως διερμηνέας στο Ελις Αϊλαντ, στη διαλογή των μεταναστών που έφθαναν στις Ηνωμένες Πολιτείες αναζητώντας μια καλύτερη ζωή. [A.P. Photo]



Μάρω Βασιλειάδου

07.05.2023 · 22:51

[Αποθήκευση](#) [Κοινοποίηση](#) [Σχόλια](#)

«Υπέρ των εθνικών συμφερόντων, υπέρ των εν Αμερική ελληνικών παροικιών, υπέρ του αδιασπάστου μέλλοντος του ελληνισμού θα εργασθώμεν εσαεί». Με ένα απόσπασμα από το κύριο άρθρο της εφημερίδας «Σημιαία», της δεύτερης εκδοτικής του προσπάθειας, βρίσκουμε τη φωνή του. Κι αυτό δεν ήταν εύκολο. Χρειάστηκε έρευνα σε αρχεία κι επιμονή για να ανασυσταθεί η ζωή του Κωνσταντίνου Δημητρίου Φασουλαρίδη, όπως λέει στην **«Κ» ο Κώστας Χαρτοφύλης**, που αποφάσισε να ακολουθήσει τα ίχνη του Δωδεκανήσιου συμπατριώτη του – από τα πρώτα μέλη της ολιγάριθμης ελληνοαμερικανικής παροικίας πριν από το γύρισμα του 20ού αιώνα. Ο κόπος του κ. Χαρτοφύλη, η φροντίδα και το ενδιαφέρον των συμπατριωτών του κατέληξαν σε ένα εκδοτικό έργο: ο 22ος τόμος, έκδοση της Εταιρείας Νισυριακών Μελετών, είναι αφιερωμένος τιμητικά σε εκείνον.



Ο **Κωνσταντίνος Φασουλαρίδης** (φωτ.), Νισύριος από το Μανδράκι, εκδότης της πρώτης ελληνόφωνης εφημερίδας στις ΗΠΑ, δημοσιογράφος, αλλά πρωτίστως ανήσυχος πνεύμα, ιδεαλιστής και ρομαντικός, ήταν ένας από εκείνους τους τολμηρούς Έλληνες που μετανάστευσαν στην Αμερική πολύ νωρίς. Η περιπέτεια της ζωής του είναι τέτοια που τον μετατρέπει εύκολα σε μυθιστορηματικό πρόσωπο. Γεννήθηκε το 1843, όπως μαρτυρούν κάποια στοιχεία, ή το 1866 όπως αναγράφεται στο πιστοποιητικό πολιτογράφησης του;

Το σίγουρο είναι ότι, ακολουθώντας το παράδειγμα των νέων της Νισύρου της εποχής του, έφυγε από το νησί για την Κωνσταντινούπολη αναζητώντας μια καλύτερη τύχη. Εκεί, αφού αποφοίτησε από τη Μεγάλη του Γένους Σχολή, δίδαξε σε διάφορα σχολεία της περιοχής και παράλληλα συνεργάστηκε με τον Σταύρο Βουτυρά στην έκδοση της μεγάλης ελληνικής εφημερίδας της Πόλης «Νεολόγος», κάνοντας από νωρίς φανερό την αγάπη του για τη δημοσιογραφία. Όμως οι καιροί άλλαζαν. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία έδειχνε πια ολοφάνερα σημάδια παρακμής, ενώ, πέρα από τον Ατλαντικό, η Αμερική εξελισσόταν σε οικονομικό και πνευματικό κέντρο, ένας τόπος ευκαιριών για τους ικανούς.

Σύμφωνα με το πιστοποιητικό πολιτογράφησης του, έφθασε στην Αμερική στις 25 Οκτωβρίου 1891. Χωρίς οικονομική δυνατότητα, με δυσκολίες και δουλεύοντας παράλληλα, τέσσερα χρόνια αργότερα γράφτηκε στο πολύ απαιτητικό ΜΠΤ (Τεχνολογικό Ινστιτούτο Μασαχουσέτης). Ωστόσο δεν υπάρχουν στοιχεία για την αποφοίτησή του. Το βέβαιο είναι ότι αργότερα προσελήφθη ως διερμηνέας στο Ελις Αϊλαντ, το γνωστό στους Έλληνες «Καστιγγάρι», το νησί-τόπο διαλογής για τους μετανάστες που προορίζονταν για τις ΗΠΑ. Διαπιστώνοντας ότι δεν υπήρχε μια ελληνόφωνη εφημερίδα η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει συνδετικό κρίκο με την πατρίδα και βασική πηγή πληροφοριών για τους νεοφερμένους Έλληνες, με πολλές προσπάθειες και την οικονομική ενίσχυση φιλελλήνων φίλων του, εξέδωσε στις 25 Μαρτίου του 1892, στη Βοστώνη, την πρώτη ελληνόφωνη εφημερίδα στην Αμερική με τίτλο «Νέος Κόσμος».



Ο μικρός αριθμός των Ελλήνων μεταναστών εκεί –περίπου 200– εξηγεί τον λόγο για τον οποίο εκδόθηκαν μόνο λίγα φύλλα. Η εφημερίδα άντεξε μερικούς μήνες κι όσοι ερευνητές έχουν αναζητήσει έστω κι ένα φύλλο της δεν το εντόπισαν ποθενά μέχρι σήμερα. Η αποτυχία δεν πτόση τον Φασουλαρίδη. Μετακόμισε στη Νέα Υόρκη και το 1894 έγινε αρχισυντάκτης της νέας εφημερίδας «Ατλαντίς», την οποία ίδρυσαν εκείνη τη χρονιά οι αδελφοί Σόλων και Δημήτριος Βλαστός, που θεωρείται ότι ίδρυσαν και το πρώτο ελληνικό τυπογραφείο στη Νέα Υόρκη. Η εφημερίδα εκδόθηκε αρχικά ως εβδομαδιαία και το 1905 εξελίχθηκε σε

ημερησία. Όμως, μια διαφωνία με τους εκδότες τον έκανε να αποχωρήσει και να προσπαθήσει μία ακόμη φορά να βγάλει δική του εφημερίδα. Η «Σημιαία» εκδόθηκε στις 31 Μαρτίου 1905 και κυκλοφορούσε δύο φορές την εβδομάδα.

Δεύτερη προσπάθεια και δεύτερη αποτυχία. Ακολούθησε μία ακόμη συνεργασία σε άλλη εφημερίδα-περιοδικό, τη «Σημιαία-Θερμοπύλαι», μέχρι το 1908. Τότε άρchiσαν και τα προβλήματα της υγείας του. Διαγνώστηκε με φυματίωση, που δεν κατάφερε να φροντίσει όπως έπρεπε συνεχίζοντας να δουλεύει εξαντλητικά. Κάνοντας έρανο, οι φίλοι του έβγαλαν ένα εισιτήριο για να επιστρέψει στην Ελλάδα. Εφυγε από τη Νέα Υόρκη με το πλοίο «Καρμανία» και έφθασε στον Πειραιά στις 20 Μαρτίου του 1909. «Αφίχθην εις Αθήνας λίαν καταβεβλημένος καταλύσας εις το νοσοκομειον Ευαγγελισμός», έγραψε σε επιστολή στον Νισύριο φίλο του Μιχάλη Καβαλιώτη. Πέθανε τρεις μέρες αργότερα, φτωχός, άγνωστος και μόνος. Τάφηκε σε κάποιο κοιμητήριο της Αθήνας, που παρά τις προσπάθειες των συμπατριωτών του δεν μπόρεσε να εντοπιστεί. Ήταν 66 ετών, ή ενδεχομένως μόλις 43.

Είναι παρήγορο το γεγονός ότι, τουλάχιστον στην Αμερική, πολλές εκδηλώσεις τιμούν επί χρόνια τη μνήμη του και κάθε μελέτη που αφορά τις πρώτες αφίξεις Ελλήνων μεταναστών στην Αμερική τον αναφέρει με ιδιαίτερο σεβασμό. Η Εταιρεία Νισυριακών Μελετών θα παρουσιάσει την έκδοσή της σε τιμητική εκδήλωση στις 11 Αυγούστου στη Νίσυρο.

Μάρω Βασιλειάδου

Η Μάρω Βασιλειάδου γεννήθηκε στην Αθήνα και σπούδασε Φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, από όπου αποφοίτησε το 1990. Αρχισε να εργάζεται ως δημοσιογράφος στον περιοδικό Τύπο από το εβδομαδιαίο περιοδικό ΕΝΑ (1991), και συνέχισε ως μέλος... [Διαβάστε περισσότερα...](#)